

Особливості виховання у дітей молодшого шкільного віку дисциплінованості

Виховання людини триває майже все життя, але особливе значення воно набуває на етапі її росту й розвитку. В цей період завдяки освітньому процесу учні привчаються до шкільної дисципліни, без якої не можна провести на належному рівні ні уроку, ні виховного заходу, ні будь-якої іншої справи.

Узагальнене тлумачення поняття даному поняттю дав С.У.Гончаренко в «Українському педагогічному енциклопедичному словнику»: «Дисциплінованість – якість особистості, яка включає звичку до дисципліни, витримку, внутрішню організованість, відповідальність, готовність і звичку підкорятися власним цілям (самодисципліна) і соціальним установкам» [1, 127]. Учений зазначив, що «виховання дисциплінованості як однієї з моральних рис особистості включає: усвідомлення учнями норм і правил дисципліни; виховання навичок і звичок дисциплінованої поведінки; організацію їхньої щоденної практичної дисциплінованої поведінки (чіткий режим і педагогічно грамотна організація навчання, праці, дозвілля); формування вольових рис» [3].

У період молодшого шкільного віку важливо акцентувати увагу на вихованні цінності дисципліни через різноманітні педагогічні підходи та стратегії. Пояснення дітям правил поведінки та їх важливості не лише допомагає їм дотримуватися цих їх, але й розуміння принципів, на яких вони ґрунтуються.

Розвиток самоконтролю – це також ключовий аспект у формуванні дисциплінованості. Навчання дітей умінню контролювати свої вчинки, визначати межі і вміло взаємодіяти з іншими стає основою для подальшої соціалізації. Саме колективна відповідальність у школі та громаді допомагають встановити спільні норми та цінності. Діти, які відчують свою частку у відповідальності перед колективом, розвивають внутрішнє прагнення дотримуватися правил.

Суттєвими рисами дисципліни є свідомість і добровільність. Дисциплінована людина відчуває внутрішню потребу слідувати прийнятним нормам поведінки і в разі їх недотримання відчуває докори сумління, почуття провини.

Сприяє вихованню дисциплінованості школярів і участь у позакласній виховній роботі. Залучаючись до роботи гуртків, учень бере на себе певні обов'язки, привчається планувати свій час, відмовляється від ігор, розваг.

Участь у суспільно-корисній діяльності має значний вплив на формування дисциплінованості. Це пов'язано з тим, що в цьому випадку учні вчаться виконувати свої обов'язки для досягнення спільних цілей, об'єднуватися і допомагати один одному.

Для ефективного формування дисциплінованості молодших школярів в освітньому процесі необхідний комплекс педагогічних умов, який передбачає:

- готовність педагогів до реалізації різноманітних форм і методів формування дисциплінованості молодших школярів в освітньому процесі;
- забезпечення взаємодії сім'ї і школи у процесі формування дисциплінованості молодших школярів через батьківські збори, круглі столи та тренінги.

Отже, формування у молодших школярів уявлень про дисципліну потребує переосмислення методів і прийомів, які застосовуються в освітньому процесі початкової школи.

Список літератури

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. 2-ге вид, доп. й випр. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552с.
2. Лалак Н.В. Сучасні підходи до виховання свідомої дисципліни в учнів молодшого шкільного віку. Випуск 9. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. С.97-99.
3. Стельмашук Ж. Г. Дисциплінованість особистості школяра: до проблеми термінології. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*, 2014 № 8. С. 81-84.